

فعال نمودن و غیر فعال نمودن یک Connection

بمنظور فعال نمودن و یا غیر فعال نمودن یک Connection می توان بصورت تلویحی عملیات فوق را با فراخوانی متدهای یک شی که از Connection استفاده می نمایند انجام و یا با صراحت و بکمک متدهای Open و یا Close اقدام به فعال نمودن و یا غیر فعال نمودن Connection نمود. متدهای Open و Close دو متد اولیه برای هر Connection می باشند.

- متد Open با استفاده از اطلاعات موجود در خصالت `ConnectionString`، با یک منبع داده ارتباط و یک ارتباط فعال شده را ایجاد خواهد کرد.
- متد Close باعث غیر فعال شدن Connection می گردد.

لازم است به این نکته اشاره گردد که بستن (غیر فعال نمودن) یک Connection امری لازم و ضروری است، چراکه اکثر منابع داده صرفاً تعداد محدودی از ارتباطات فعال را حمایت نموده و در ضمن ارتباطات فعال، منابع با ارزش سیستم را اشغال و حجم عملیاتی بر روی سیستم را افزایش خواهند داد.

فعال نمودن و غیر فعال نمودن صریح یک Connection

استفاده صریح از متدهای Open و Close بمنظور فعال نمودن و یا غیر

فعال نمودن Connection توصیه و دارای مزایای زیر است :

- کد نوشته شده دارای خوانائی بمراتب بیشتری خواهد بود .
- اشکال زدائی برنامه ها با سرعت مطلوبی انجام خواهد شد .
- موثرتر می باشد.

پس از استفاده Connection ، لازم است که ارتباط ایجاد شده غیر فعال گردد . بدین منظور، می توان از متدهای Close و یا Dispose مربوط به شی

Connection استفاده نمود. متد Close ، تراکنش های بلا تکلیف را تعیین

تکلیف نموده و در ادامه ارتباط را غیر فعال می نماید . در مواردیکه Pooling

فعال شده باشد ، متد فوق باعث آزادسازی ارتباط ایجاد شده از

Connection pool می گردد . فراخوانی متد Close توسط یک برنامه می

تواند چندین مرتبه صورت پذیرد.

فعال نمودن و غیر فعال نمودن تلویحی یک Connection

در صورت استفاده از DataAdapters ، ضرورتی به فعال نمودن و یا غیر

فعال نمودن یک Connection وجود نخواهد داشت . زمانیکه یکی از متدهای

مربوط به اشیاء فوق ، فراخوانده می گردد (مثلاً "متد Update و یا Fill

مربوط به شی (SqlDataAdapter) ، متد مورد نظر بررسی لازم در خصوص فعال بودن ارتباط را انجام و در صورتیکه ارتباط فعال نشده باشد ، SqlDataAdapter ارتباط را فعال و پس از انجام عملیات مورد نظر ، ارتباط را غیر فعال خواهد نمود .

مثال : در صورتیکه یک DataSet داده خود را از چندین جدول متفاوت که در بانک اطلاعاتی مشابه قرار دارند ، دریافت می نماید ، صرفاً " یک Connection وجود داشته و دارای چندین DataAdapters خواهیم بود (هر DataAdapters مرتبط با یک جدول) . در صورتیکه Connection بصورت تلویحی (عدم استفاده صریح از متدهای Open و Close) فعال و یا غیر فعال گردد ، در زمان پر نمودن اطلاعات در Dataset ، ارتباط با منبع داده چندین مرتبه فعال و یا غیر فعال خواهد شد . در چنین مواردی مناسب است که در ابتدا Connection با صراحت فعال و پس از فراخوانی متدهای Filling مربوط به چندین DataAdapters ، ارتباط ایجاد شده با منبع داده را با بکارگیری متد Close و باصراحت غیر فعال نمود .

اسفاده از متد Dispose

زمانیکه یک Connection غیرفعال می گردد ، جریان اطلاعات به و یا از منبع داده غیر فعال می گردد. در چنین حالتی ، منابع غیرمدیریت یافته استفاده

شده توسط شی Connection ، آزاد نخواهند گردید. در صورتیکه Connection pooling فعال شده باشد ، عملیات آزاد سازی Connection از Pool نیز انجام خواهد شد. اشیاء SqlConnection و OleDbConnection دارای یک متد Dispose بوده که از آن بمنظور آزادسازی منابع غیرمدیریت یافته استفاده می گردد . با فراخوانی متد Dispose ، عملیات حذف Connection pool از Connection نیز انجام خواهد شد .

مثال : استفاده از متد Dispose

در مثال زیر، یک شی SqlConnection ایجاد و در ادامه با استفاده از متد Open فعال و سپس بمنظور غیرفعال نمودن Connection و آزاد سازی منابع استفاده شده توسط Connection از متد Dispose استفاده و در نهایت شی مورد نظر به Nothing مقداردهی شده است .

نحوه استفاده از متد Dispose			
تعریف و نمونه سازی یک شی جدید			
SqlConnection			
Dim	cnNorthwind	AS	New

```
System.Data.SqlClient.SqlConnection ()
```

```
' مقدار دهی مناسب خصلت ConnectionString
```

```
cnNorthwind.ConnectionString = "Data
```

```
Source="(Local); " & _
```

```
"Initial Catalog = Northwind;" & _
```

```
"Integrated Security=SSPI;"
```

```
' فعال نمودن Connection
```

```
cnNorthwind.open()
```

```
' انجام عملیات دلخواه و مرتبط با بانک اطلاعاتی
```

```
بستن Connection که باعث آزاد سازی آن از
```

```
' Connection Pool
```

```
بر روی سرویس دهنده می گردد.
```

```
cnNorthwind.Close()
```

```
connection Dispose نمودن ارتباط که باعث حذف
```

از connection pool بر روی ' سرویس دهنده می

گردد، ذخیره سازی منابع سرویس دهنده '

cnNorthwind.Dispose()

آزاد سازی حافظه اشغال شده توسط شی

' SqlConnection

cnNorthwind = Nothing

برخی رویدادها روی داده های Connection

رویداد StateChange زمانی که وضعیت Connection تغییر نماید، محقق

می گردد (وضعیت Connection از فعال به غیر فعال و یا از غیر فعال به

فعال تبدیل گردد). بمنظور برخورد مناسب با هر یک از رویدادها، از یک

Event handler استفاده می گردد. هر رویداد دارای Event handler

مختص خود می باشد. Event handler مربوط به رویداد StateChange،

متدی است که دارای آرگومانی از نوع StateChangeEventArgs می

باشد. آرگومان فوق، شامل داده مرتبط با رویداد است.

رویداد `StateChange`

نوع `data provider NET` ، ، که از آن استفاده می گردد ، آرگومان های خاص مربوط به رویداد `StateChange` را مشخص می نماید :

- رویداد `SqlConnection.StateChange` برای یک شی `SqlConnection`

- رویداد `OleDbConnection.StateChange` برای یک شی `OleDbConnection`

لازم است بدین نکته اشاره گردد که تمامی رویدادها در دات نت دارای دو پارامتر زیر می باشند :

- ارسال کننده (از نوع شی)

- `e` از نوع `XxxEventArgs`

برای رویداد `StateChange` ، پارامتر `e` از نوع `StateChangeEventArgs` می باشد. `handler event` مربوط به دو رویداد فوق ، نوع مشابهی از آرگومان ها را دریافت می نماید : `StateChangeEventArgs` که شامل داده مرتبط با این رویداد است . جدول زیر خصلت های مربوط به کلاس `StateChangeEventArgs` را نشان می دهد :

شرح	خصلت
<p>CurrentSatate</p> <p>خصلت فوق ، وضعیت جدید Connection را مشخص می نماید. زمانیکه رویداد محقق گردد، شی Connection همواره در یک وضعیت جدید خواهد بود .</p>	
<p>OriginalSate</p> <p>وضعیت اولیه Connection را برمی گرداند .</p>	

نمونه ای از یک **Event Handler** مربوط به **StateChange**

مثال زیر نحوه ایجاد **StateChangeEvent** را با **VB.NET** ،

نشان می دهد :

```

نحوه استفاده از Event Handler با استفاده از
VB.NET
Private Sub cnNorthwind_State ( ByVal Sender As
Object , ByVal e As
    
```



```
System.Data.StateChangeEventArgs) Handles
```

```
cnNorthwind.StateChange
```

```
' messagebox وضعیت اولیه و جاری State در یک
```

```
زمانی که وضعیت Connection تغییر می نماید'
```

```
MessageBox.Show("CurrentState: "&
```

```
e.Currentstate.ToString() & vbCrLf & _
```

```
"OriginalState : " & e.OriginalState.ToString() , _
```

```
"cn.Northwind.StateChange" , _
```

```
MessageBoxButtons.OK, _
```

```
MessageBoxIcon.Information)
```

```
End Sub
```

www.kandoocn.com

www.kandoocn.com

دفاع در مقابل کرم ها و ویروس ها

کرم ها و ویروس ها نوع خاصی از برنامه های کامپیوتری موسوم به " کد مخرب " می باشند. علت ظهور کرم ها و ویروس ها ، وجود ضعف در برنامه های کامپیوتری است . آنان نسخه هائی از خود را تکرار و یا به سایر برنامه ها متصل، بسرعت گسترش و بسادگی از سیستمی به سیستم دیگر توزیع می شوند. در ابتدا لازم است که تعریف مناسبی برای هر یک از آنان ارائه گردد . کرم ها ، نوع خاصی از برنامه های کامپیوتری می باشند که پس از آغاز فعالیت خود ، بدون مداخله انسانی منتشر و توزیع خواهند شد. ویروس ها ، نوع دیگری از برنامه های کامپیوتری می باشند که بمنظور انتشار و توزیع خود نیازمند انجام عملیات خاصی توسط کاربر نظیر فعال شدن فایل همراه یک نامه الکترونیکی می باشند. کاربران در اغلب موارد و در مشاهده با فایل های ضمیمه همراه نامه های الکترونیکی ، اغوا و بدون لحاظ نمودن مسائل امنیتی آنان را باز و به عاملی برای گسترش یک ویروس تبدیل می شوند. کاربران بدلیل کنجکاوی مربوط به موضوع یک نامه و یا ظاهر شدن نامه بگونه ای که برای مخاطب خود آشنا است ، اقدام به باز نمودن ضمائم یک نامه الکترونیکی می نمایند. کرم ها و ویروس می توانند اقدامات پیشگیرانه امنیتی نظیر فایروال ها و سیستم های حفاظتی را نادیده و اهداف خود را دنبال نمایند.

کرم ها و ویروس ها در مقایسه با گذشته با سرعت بمراتب بیشتری اقدام به

خرابی سیستم های آسیب پذیر نموده و در این راستا نسخه هائی از خود را برای اکثر سیستم های فوق ، توزیع و منتشر می نمایند. کامپیوترهای موجود در منازل ، نمونه مناسبی از سیستم های آسیب پذیر بوده که شرایط و استعداد مناسبی را در این رابطه دارند. کرم Red Code در سال ۲۰۰۱ بسرعت در سطح جهان منتشر گردید . سرعت انتشار کرم فوق، بمراتب بیشتر از کرم Morris در سال ۱۹۸۸ و ویروس ملیزا در سال ۱۹۹۹ بود. بدیهی است، افزایش سرعت انتشار این نوع از کدهای مخرب ، سرعت در بروز خرابی و آسیب را بدنبال خواهد داشت . مثلاً "فاصله زمانی بین شناسائی اولین نسخه کرم Code Red و خرابی گسترده آن ، صرفاً" چندین روز بیشتر نبوده است و دراین فاصله زمانی محدود، Code Red بسرعت اشاعه و گسترش پیدا کرده بود. پس از گذشت یک ماه از ظهور کرم Red Code ، کرم دیگری با نام "نیمدا" توانست در اولین ساعت فعالیت خود ، خرابی بسیار گسترده ای را ایجاد نماید . در ژانویه همان سال ، "اسلامر" توانست صرفاً" در مدت چندین دقیقه خرابی گسترده ای را بوجود آورد .شکل زیر،سرعت انتشار و میزان آسیب رسانی "اسلامر" ، بلستر و Code red در اولین روز فعال شدن را نشان می دهد . همانگونه که مشاهده می شود ، اسلامر توانسته است با سرعت بیشتری در اولین ساعات فعال شدن خود ، تعداد زیادی از سیستم ها را آلوده نماید. سرعت انتشار بلستر از

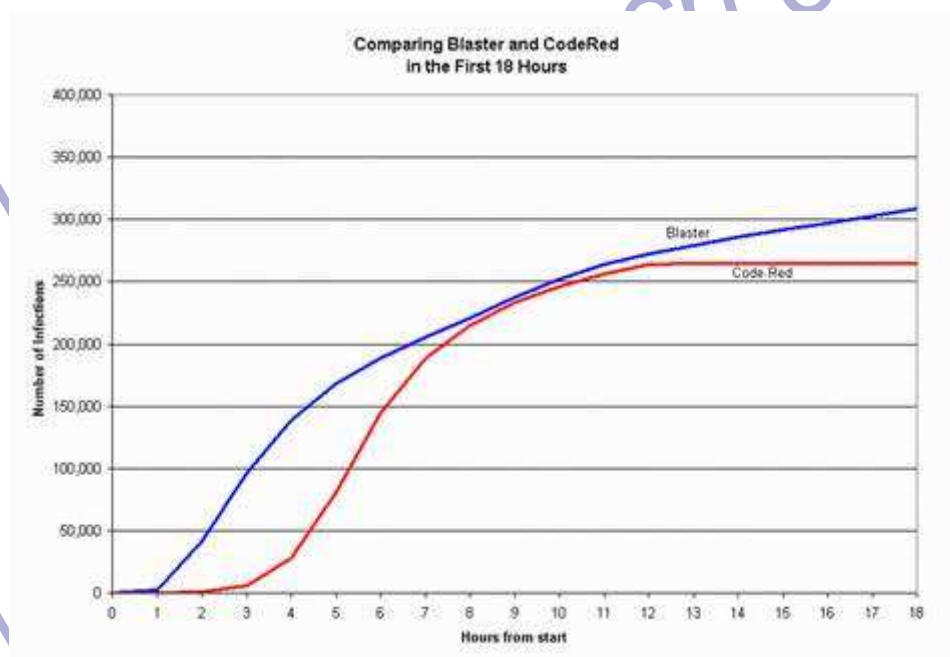
اسلامر کندتر ولی از Code Red سریعتر بوده است . پس از گذشت بیست و چهار ساعت، بلستر به ۳۳۶،۰۰۰ ، Code Red به ۲۶۵،۰۰۰ و اسلامر به ۵۵،۰۰۰ دستگاه کامپیوتر آسیب رسانده بودند. دقت داشته باشید که بلستر در هیجده ساعت اولیه فعالیت خود توانسته است بیش از ۳۳۶،۰۰۰ کامپیوتر را آلوده نماید. بلستر نسبت به اسلامر توانسته است علیرغم کند بودن انتشار در ساعات اولیه ، تعداد بمراتب بیشتری از سیستم ها را آلوده نماید . بنابراین ، ما از یکطرف سرعت در انتشار و از طرف دیگر افزایش بالای تعداد سیستم های آسیب پذیر را می توانیم مشاهده نمائیم .

منبع : CERT.org

شکل زیر، عملکرد کرم بلستر و Code Red در هیجده ساعت اولیه فعالیت آنان را نشان می دهد. در هر دو حالت در ساعات بین سه تا پنج اولیه فعالیت

، نزدیک به ۱۰۰،۰۰۰ کامپیوتر آلوده شده بود. سرعت انتشار و آسیب به اندازه ای سریع بوده است که اغلب مدیران سیستم و کاربران زمان لازم بمنظور ایمن سازی سیستم ها پس از اعلام ضعف امنیتی را نداشته اند.

منبع : CERT.org

عملکرد کرم ها و ویروس ها در بهترین حالت ، کرم ها و ویروس ها بمنزله مزاحمینی می باشند که بمنظور برخورد با آنان می بایست هزینه های زیادی صرف گردد . در بدترین حالت ، آنان بمنزله دشمنان خانمان سوزی بوده که قادرند سرمایه های اطلاعاتی را نابود و ویران نمایند. بر اساس گزارشات منتشر شده ، صرفاً در دوازده ماه گذشته ، حملات کرم ها و ویروس ها میلیون ها دلار خسارت را متوجه سازمان ها و موسسات نموده است .

بر اساس نظر سنجی انجام شده توسط CSI/FBI در سال ۲۰۰۳، بیش از هشتاد و دو درصد از پاسخ دهندگان با نوع خاصی از حملات توسط ویروس ها و کرم ها برخورد داشته که هزینه ای معادل ۳۸۲،۳۴۰،۲۷ دلار صرف برطرف نمودن مشکلات مربوطه شده است. کمترین هزینه گزارش شده ۴۰،۰۰۰ دلار و بیشترین هزینه گزارش شده بالغ بر ۶،۰۰۰،۰۰۰ دلار بوده است. در یک نظر سنجی دیگر و در استرالیا نیز نتایجی مشابه بدست آمده است. در این نظر سنجی بیش از هشتاد درصد از پاسخ دهندگان با نوع خاصی از حملات توسط کرم ها و یا ویروس ها مواجه بوده اند. در بررسی انجام شده توسط موسسه تحقیقاتی استرالیا، ۳۳٪ درصد از پاسخ دهندگان اعلام نموده اند که مشکل آنان در کمتر از یک روز، ۳۰٪ اعلام نموده اند که مشکل آنان بین یک تا هفت روز و ۳۷٪ دیگر اعلام نموده اند که بیش از یک هفته صرف برطرف نمودن مشکل آنان شده است. (برخی از سازمان ها و موسسات نیز اعلام نموده اند که مشکل آنان هرگز برطرف نشده است). میزان صدمات و خرابی گزارش شده در ارتباط با کرم بلستر، بالغ بر ۵۲۵ میلیون دلار و در ارتباط با سوبیگ (نوع F)، بین ۵۰۰ میلیون تا یک میلیارد دلار برآورد شده است. هزینه فوق، شامل از دست دادن بهره وری، ساعات تلف شده، عدم فروش کالا و یا خدمات و هزینه های اضافی مربوط به پهنای باند است. بر اساس اظهارات ارائه شده در نشریه اکونومیست ۲۳ اگوست

۲۰۰۳، سوبیگ (نوع F)، مسئول یکی از شانزده نامه الکترونیکی ارسال شده بر روی اینترنت بوده است. برخی سازمان های بزرگ، صرفاً طی یک روز بیش از ۱۰,۰۰۰ نامه الکترونیکی آلوده را دریافت نموده اند (در هر ۸.۶ ثانیه، یک پیام). سوبیگ، قادر به ارسال چندین نامه الکترونیکی در یک زمان بود و بدین ترتیب ضریب نفوذ و اشاعه آن بشدت بالا بود. (هزاران پیام در یک دقیقه). با توجه به اینکه، سوبیگ چندین مرتبه تغییر و نسخه های جدیدتری از آن ارائه می شد، برخورد و غیر فعال نمودن آن با مشکل مواجه می گردید. (حرف F نشاندهنده نسخه شماره شش سوبیگ است).

وضعیت آینده

نتایج و تجارب کسب شده، صرفاً محدود به عملکرد خاص برخی از کرم ها و ویروس ها نظیر بلستر و سوبیگ بوده و ما می بایست به این واقعیت مهم توجه نمائیم که کرم ها و ویروس ها یک تهدید جدی در رابطه با امنیت اینترنت بوده و می توانند مسائل متعدد و غیرقابل پیش بینی را در آینده برای هر یک از شهروندان حقوقی و یا حقیقی اینترنت بدنبال داشته باشند. بنابراین می توان این ادعا را داشت که اینترنت نه تنها در حال حاضر در مقابل اینگونه حملات آسیب پذیر است بلکه آسیب پذیری آن در آینده نیز قابل پیش بینی و واقعیتی غیرقابل کتمان است. کامپیوترهای موجود در سازمان ها، موسسات

دولتی و خصوصی ، مراکز تحقیقاتی ، مدارس ، دانشگاه ها در حال حاضر نسبت به ضعف های امنیتی کشف شده آسیب پذیر بوده و قطعاً نسبت به ضعف هائی که در آینده مشخص می گردند، نیز آسیب پذیری خود را خواهند داشت . بنابراین ، سیستم های کامپیوتری هم در مقابل حملات در حال حاضر و هم برای حملات در آینده ، دارای استعداد لازم بمنظور پذیرش آسیب خواهند بود. بدیهی است ، همزمان با افزایش وابستگی سازمان ها و موسسات دولتی و خصوصی به اینترنت ، انجام فعالیت های تجاری، تهدیدات و خطرات خاص خود را بدنبال خواهد داشت .

محـ دودیت راه حل های واکنشی

پس از گذشت قریب به پانزده سال از عمومیت یافتن اینترنت و مطالعات گسترده انجام شده بمنظور کاهش خطرات ، خرابی و سرعت در تشخیص و غلبه بر حملات ، می توان این ادعا را نمود که راه حل های واکنشی به تنهائی کافی نخواهند بود. ادعای فوق ، ماحصل توجه به عوامل زیر است :

- اینترنت در حال حاضر بیش از ۱۷۱،۰۰۰،۰۰۰ کامپیوتر را بیدگر متصل و رشد آن همچنان ادامه دارد . در حال حاضر ، میلیون ها کامپیوتر آسیب پذیر در اینترنت وجود دارد که مستعد یک نوع خاص از حملات توسط مهاجمین می باشند.

• تکنولوژی حملات بسیار پیشرفته شده و مهاجمان می توانند با اتکاء بر آخرین فناوری های موجود، بسادگی از نقاط ضعف موجود در سیستم های آسیب پذیر استفاده و به آنان آسیب مورد نظر خود را برسانند (حملات مبتنی بر آخرین تکنولوژی موجود).

• تعداد زیادی از حملات در حال حاضر بصورت کاملاً "اتوماتیک عمل نموده و با سرعت بسیار بالائی در اینترنت و صرفنظر از منطقه جغرافیائی و یا محدودیت های ملی، توزیع و گسترش می یابند.

• تکنولوژی بکارگرفته شده در حملات بسیار پیچیده و در برخی موارد تعدد پنهانی در آنان دنبال می گردد. بنابراین، کشف و آنالیز مکانیزمهای استفاده شده بمنظور تولید پادزهر و برطرف نمودن مشکل، مستلزم صرف زمان زیادی خواهد بود.

• کاربران اینترنت وابستگی زیادی به اینترنت پیدا کرده و از آن بمنظور انجام کارهای حیاتی خود نظیر: فعالیت های تجاری Online استفاده می نمایند. کوچکترین وقفه در ارائه خدمات می تواند از دست دادن منابع اقتصادی و بمخاطره افتادن سرویس های حیاتی را دنبال داشته باشد.

توجه به هر یک از موارد اشاره شده، شاهدهی است بر این ادعا که ما همچنان در معرض طیف گسترده ای از حملات قرار گرفته ایم. حملاتی که از دست دادن منابع اقتصادی و عدم امکان عرضه سرویس ها را بدنبال خواهد داشت. در این راستا می بایست از تمامی امکانات و پتانسیل های موجود بمنظور سرعت در پاسخ و برخورد با حملات استفاده نمود. بازنگری در راه حل های موجود و استفاده از رویکردهای علمی و جامع می تواند عاملی موثر در جهت برخورد مناسب با حملات باشد.

وظایف مدیران سیستم

شناسائی تهدیدات کرم ها و ویروس ها عملیات ساده و ایستائی نبوده و در این رابطه می بایست از رویکردهای کاملاً "پویا و مبتنی بر آخرین دستاوردهای تکنولوژی استفاده گردد. با کشف بیش از چهار هزار نوع نقطه آسیب پذیر در طی هر سال، مدیران سیستم و شبکه در وضعیت دشواری قرار دارند. آنان با چالش های جدی در ارتباط با تمامی سیستم های موجود و Patch های مورد نظر که برای برطرف نمودن نقایص امنیتی ارائه می گردد، مواجه می باشند. استفاده و بکارگیری Patch های ارائه شده در عین مفید بودن بمنظور مقابله با مشکل امنیتی ایجاد شده، می تواند زمینه بروز مسائل و اثرات جانبی غیرقابل پیش بینی را فراهم نماید. در این رابطه لازم است به

این نکته مهم نیز اشاره گردد که پس از ارائه یک Patch امنیتی ، مدت زمان زیادی طول خواهد کشید که مدیران سیستم و یا شبکه مشکل تمامی سیستم های آسیب پذیر خود را برطرف نمایند. مدت زمان برطرف سازی مشکلات و اشکالات بوجود آمده در برخی موارد می تواند ماه ها و یا حتی سالها پس از ارائه patch پیاده سازی شده ، بطول می انجامد . مثلاً " هنوز گزارشاتی در رابطه با ویروس ملیزا که چهار سال از فعال شدن آن گذشته است ، توسط برخی سازمان ها و موسسات در سطح جهان ارائه می گردد. ریشه کن نمودن یک کرم و یا ویروس شایع ، با توجه به گستردگی اینترنت ، عملیاتی نیست که در یک بازه زمانی محدود، بتوان موفق به انجام آن گردید و می بایست برای نیل به موفقیت فوق ، زمان زیادی صرف گردد . شاید این سوال مطرح گردد که دلایل اینهمه تاخیر در ریشه کن نمودن یک ویروس و یا کرم چیست ؟ در پاسخ می توان به موارد متعددی نظیر صرف زمان زیاد ، پیچیدگی گسترده آنان و عدم اختصاص اولویت مناسب برای مقابله با آنان در یک سازمان و یا موسسه ، اشاره نمود. متأسفانه ، بسیاری از مدیران شناخت کامل و جامعی نسبت به تهدیدات نداشته و هرگز به مقوله امنیت با یک اولویت سطح بالا نگاه نکرد و حتی منابع لازم را به این مقوله اختصاص نمی دهند. علاوه بر این ، سیاست های تجاری در برخی موارد سازمان ها را بسمت انتخاب یکی از دو گزینه : اهداف تجاری و نیازهای

امنیتی هدایت که در اکثر موارد رسیدن به اهداف تجاری دارای اولویت و جایگاه بالاتری برای آنان می باشند. علاوه بر تمامی مسائل فوق، می بایست به این نکته مهم نیز اشاره گردد که تقاضا برای مدیران سیستم ورزیده و کارشناس بیش از میزان موجود بوده و همین امر همواره استفاده از متخصصین و کارشناسان امنیتی را با مشکل جدی مواجه می سازد (عدم توازن بین عرضیه و تقاضیه).
بمنظور برخورد مناسب با وضعیت فوق، مدیران سیستم در یک سازمان می توانند با دنبال نمودن مراحل زیر عملیات لازم در جهت تسهیل در امر حفاظت سیستم های سازمان را انجام دهند:

• **اتخاذ روش های امنیتی.** انتخاب سیستم های ارزیابی امنیت اطلاعات،

مدیریت سیاست ها و تبعیت از روش های امنیتی برای تمامی سازمان ها (بزرگ و کوچک) امری حیاتی است. سازمان ها و موسسات می توانند بر اساس وضعیت موجود خود، یکی از روش های مناسب امنیتی را انتخاب نمایند. در این راستا می توان از پتانسیل ها و تجارب بخش دولتی و یا خصوصی استفاده گردد. در این رابطه می توان از منابع متعدد اطلاع رسانی موجود بمنظور اتخاذ سیاست های کلی

امنیتی استفاده و پس از بررسی آنان نسبت به تدوین و پیاده سازی سیاست امنیتی در سازمان مربوطه ، اقدام نمود.

- **بهنگام نمودن دانش و اطلاعات** . مدیران سیستم می بایست بمنظور

ارتقاء سطح دانش و معلومات خود ، دوره های آموزشی خاصی را

بگذرانند . شرکت در دوره های آموزشی مستمر و اختصاص وقت لازم

برای استفاده مفید از دوره های آموزشی می بایست در دستور کار

مدیران سیستم در سازمان ها و موسسات قرار گیرد . مدیران سیستم

لازم است ضمن آشنائی با آخرین تهدیدات و حملات با ابزارهای لازم

در جهت افزایش حفاظت سیستم ها نیز شناخت مناسبی را پیدا نمایند

لازم است به این نکته مهم اشاره گردد که امنیت ، دارای ماهیتی کاملاً

پویا بوده که همزمان با بروز حملات جدید و شناسائی نقاط آسیب

پذیر جدید بصورت روزانه تغییر و ارتقاء می یابد. با دانش استاتیک و

محدود نمی توان با مقوله های پویا و گسترده برخوردی مناسب و

علمی داشت .

- **آموزش کاربرانی که از سیستم ها استفاده می نمایند** . مدیران سیستم

می بایست برنامه های آموزشی خاصی را در رابطه با امنیت ، بمنظور

ارتقاء دانش کاربران نسبت به مسائل امنیتی ، ارائه نمایند. دوره ها و

برنامه های آموزشی می بایست کاملاً هدفمند بوده و کاربران پس از

شرکت و گذراندن دوره های فوق ، به سطح مطلوبی از توانائی بمنظور تشخیص یک مسئله ، انجام عملیات لازم بمنظور افزایش حفاظت سیستم، برخورد مناسب در صورت مواجه با یک مشکل امنیتی دست پیدا کرده باشند . بمنظور پیاده سازی سیاست امنیتی در یک سازمان ، وجود کاربران آگاه با مسائل ایمنی اطلاعات و حفاظت از اطلاعات حساس ، امری ضروری و لازم است .

وظایف ارائه دهنده دگان فناوری

مدیران سیستم با دنبال نمودن پیشنهادات ارائه شده، صرفاً قادر به حل بخش هایی از مسئله امنیت اطلاعات می باشند. با توجه به جایگاه شرکت های ارائه دهنده تکنولوژی، حرکات و تدابیر مثبت آنان می تواند تاثیر زیادی در جهت ممانعت و گسترش کرم ها و ویروس ها را دنبال داشته باشد . با اینکه برخی شرکت ها بسمت ارتقاء و بهبود امنیت در محصولات خود حرکت نموده اند ، ولی هنوز راهی طولانی در پیش است . متأسفانه ، پیاده کنندگان نرم افزار از تجارب گذشته در رابطه با نقایص امنیتی در ارائه نسخه های جدید نرم افزار خود استفاده نمی نمایند. بر اساس مطالعات انجام شده ، مشاهده شده است که برخی از نقاط آسیب پذیر جدید در نسخه های جدید برخی محصولات در نسخه های قبلی هم وجود داشته و تلاش مناسبی در

جهت بهسازی وضعیت امنیتی نسخه جدید صورت نگرفته است .
وجود برخی از نقاط آسیب پذیر بدلیل عدم پیکربندی ایمن سیستم های عامل و برنامه های کاربردی است . محصولات فوق ، بسیار پیچیده بوده و اغلب با غیر فعال نمودن برخی از ویژگی های امنیتی به مشتریان عرضه می شوند .
شرکت های ارائه دهنده بر این اعتقاد می باشند که همزمان با استفاده از محصول ارائه شده ، کاربران می توانند ویژگی های امنیتی غیر فعال شده را در زمان لازم و بدخواه خود فعال نمایند . بدین ترتیب تعداد زیادی از سیستم های متصل شده به اینترنت دارای پیکربندی مناسب در رابطه با امنیت اطلاعات نبوده و شرایط مناسبی را برای نفوذ کرم ها و ویروس ها فراهم می نمایند .

ارائه محصولاتی که در مقابل کرم ها و ویروس ها نفوذناپذیر باشند ، برای هر شرکت ارائه کننده محصولات ، امری ضروری و حیاتی است . اعتقاد به این رویکرد امنیتی که " کاربر می بایست مواظب باشد " ، در عصر حاضر پذیرفتنی نیست ، چراکه سیستم ها بسیار پیچیده بوده و سرعت حملات نیز باورنکردنی است و در برخی موارد فرصت مناسب برای برخورد با نقص امنیتی از کاربر سلب می گردد . تولید کنندگان محصولات می توانند با اتکاء و استفاده از روش های مهندسی نرم افزار تلاش خود را در جهت تولید

محصولات مقاوم در برابر حملات ، مضاعف نمایند . در این راستا موارد زیر پیشنهاد می گردد :

• نرم افزار ضد ویروس / مقاوم در مقابل ویروس . کامپیوترها و نرم

افزارها دارای امکانات ذاتی بمنظور ایمن شدن در مقابل تهدیدات و

حملات کرم ها و ویروس ها نمی باشند. طراحی کامپیوترها و یا نرم

افزارهای کامپیوتری بگونه ای است که امکان توزیع و انتشار ویروس

ها و آلودگی سیستم ها را فراهم می نماید. در برخی موارد طراحی

انجام شده بگونه ای است که شرایط لازم برای حملات و نفوذ کرم ها

و ویروس ها را فراهم و استعداد فوق در بطن محصول ارائه شده

وجود خواهد داشت . اجراء یک کد نامشخص و وارده از یک منبع

ناشناس و گمنام نمونه ای از استعداد اشاره شده در بطن محصولات

بوده که امکان فعال شدن یک کد اجرائی بدون محدودیت و نظارت

خاصی بر روی یک ماشین ، فراهم می گردد. بدین ترتیب سیستم در

مقابل حملات ویروس ها آسیب پذیر و لازم است تولید کنندگان،

سیستم ها و نرم افزارهای خود را بگونه ای ارائه نمایند که باعث

محدودیت در اجرای کدهای وارده ، خصوصا " کدهائی که از منابع

تأیید نشده و ناشناخته سرچشمه می گیرند، گردند. در این رابطه می

توان از روش های شناخته شده و مبتنی بر مهندسی نرم افزار متعددی استفاده نمود.

- **کاهش خطاء پیاده سازی** . اکثر نقاط آسیب پذیر موجود در محصولات

از خطاهای موجود در مرحله پیاده سازی نرم افزار، ریشه می گیرد.

این نوع خطاها در محصولات باقی مانده و شاید منتظرند که در زمان

بکارگیری نرم افزار شناسائی گردند! تشخیص و برطرف نمودن این

نوع خطاها، صرفاً "زمانی میسر می گردد که محصول در حال

استفاده و کاربری است . در موارد زیادی ، نقایص امنیتی مشابه

بصورت پیوسته در نسخه های جدید محصولات، مجدداً "مشاهده و

کشف می گردد.مهمترین علت بروز اینگونه نقاط آسیب پذیر، طراحی

سطح پائین و یا عدم برخورد مناسب با خطاها در زمان پیاده سازی

است . تولیدکنندگان و ارائه دهندگان محصولات نرم افزاری لازم است

با مطالعه و بررسی اشتباهات گذشته و بکارگیری روش های موثر

موجود در مهندسی نرم افزار سعی در کاهش حفره ها و نقایص امنیتی

در محصولات خود نمایند .

- **پیکربندی پیش فرض با امنیت بالا** . امروزه با توجه به پیچیدگی

محصولات نرم افزاری ، پیکربندی مناسب سیستم ها و شبکه ها

بمنظور استفاده از تدابیر امنیتی پیش بینی شده ، امری دشوار بنظر می

رسد . حتی در برخی موارد افرادی که دارای مهارت های فنی قابل قبولی بوده و آموزش های لازم را نیز فرا گرفته اند ، بمنظور استفاده و بکارگیری امکانات امنیتی در یک محصول نرم افزاری، دارای مشکلات خاص خود می باشند. اشتباهات کوچک می تواند سیستم ها را در معرض تهدید و کاربران را با حملات غیر قابل پیش بینی مواجه نماید. تولید کنندگان و ارائه دهندگان تکنولوژی می توانند محصولات خود را با پیکربندی پیش فرض ایمن، ارائه نمایند . در چنین مواردی اکثر گزینه ها و امکانات امنیتی موجود ، بصورت پیش فرض و در زمان نصب فعال خواهند بود. بدین ترتیب کاربران در آغاز استفاده از یک محصول نیازمند تغییرات خاصی در رابطه با پیکربندی محصول نداشته و در ادامه و در صورت ضرورت ، می توانند پیکربندی های پیش فرض را متناسب با خواسته خود تغییر نمایند . بنابراین ، کاربران با یک سطح امنیتی قابل قبول استفاده از محصول را آغاز می نمایند.

وظایف تصمیم گیرندگان

تصمیم گیرندگان در یک سازمان ، موسسه و سایر بخش های کلان یک کشور، می توانند بمنظور افزایش امنیت از رویکردهای متفاوتی استفاده نمایند . در این راستا موارد زیر پیشنهاد می گردد :

• تقویت انگیزه های لازم برای ارائه محصولات با ایمنی بیشتر و کیفیت

بالا. بمنظور ترغیب ارائه دهندگان بمنظور تولید محصولات باکیفیت و

ایمنی مناسب، پیشنهاد می گردد که تصمیم گیرندگان از قدرت خرید

خود بمنظور تقاضای نرم افزار با کیفیت بالا استفاده نمایند. در هنگام

تهیه نرم افزار و عقد قرارداد مربوطه می بایست عبارت " کد بی نقص

" با صراحت در متن قرارداد آورده شود. بدین ترتیب تولید کنندگان و

ارائه دهندگان محصولات در مواردی که نقایص خاصی نظیر نقایص

امنیتی در محصول مربوطه تشخیص و کشف می گردد، ملزم به رفع

عیب و اشکال موجود خواهند بود. پایبندی به رویکرد فوق، انگیزه های

مناسبی را برای تولیدکنندگان ایجاد و هر تولید کننده که محصول بی

نقصی را تولید و ارائه نماید، شانس موفقیت بیشتری را خواهد داشت

در این رابطه لازم است، تصمیم گیرندگان با مسائل متعددی همچون

فرآیندهای تهیه یک محصول آشنا و بصورت مستمر اطلاعات خود را

نیز ارتقاء تا بتوانند در زمان لازم تصمیمات منطقی و مبتنی بر دانش را

برای تهیه یک محصول اتخاذ نمایند. بمنظور حمایت از چنین

فرآیندهائی، تهیه کنندگان می بایست آموزش های لازم در خصوص

نظارت، سیاست های امنیتی، اصول و مفاهیم امنیتی و معماری

مربوطه را فرا بگیرند. بهر حال هدف، تهیه و بکارگیری سیستم‌هایی است که با روح یک سازمان مطابقت و افزایش کارآئی و بهره‌وری را بدنبال داشته باشند.

• تحقیق در رابطه با تضمین ایمن سازی اطلاعات. تصمیم گیرندگان،

می‌بایست همواره بدنبال راه‌حل‌های تکنیکی بمنظور افزایش ضریب

امنیت اطلاعات بوده و در این راستا لازم است تحقیقات گسترده و

سازمان یافته‌ای را بمنظور آگاهی از روش‌های کنش‌گرایانه

وپیشگیرانه در دستور کار خود قرار دهند (استفاده از روش‌های

واکنشی و انفعالی به تنهایی کفایت نخواهد کرد). بنابراین، تصمیم

گیرندگان می‌بایست از یک برنامه منسجم تحقیقاتی حمایت تا بکمک

آن بتوان با رویکردهای جدید در ارتباط با امنیت اطلاعات و سیستم

آشنا گردید. رویکردهای فوق، شامل طراحی و پیاده‌سازی استراتژی

ها، روش‌های بازسازی اطلاعات، استراتژی‌های مربوط به مقاومت

در مقابل تهاجمات، آنالیزهای مستمر و پیاده‌سازی معماری‌های

امنیتی باشد. از جمله فعالیت‌هایی که می‌بایست در این خصوص

مورد توجه و برای آنان راهکارهای مناسب ایجاد گردد، عبارتند از:

- ایجاد یک چارچوب یکپارچه و یکنواخت برای آنالیز و طراحی

تضمین اطلاعات

- ایجاد روش های مستحکم و مطمئن بمنظور دستیابی و مدیریت خطرات برخاسته از تهدید سرمایه های اطلاعاتی
- ایجاد روش های ارزیابی بمنظور مشخص کردن و بدست آوردن نسبت هزینه / مزیت ، استراتژی های ریسک
- ایجاد و استفاده از تکنولوژی های جدید بمنظور مقاومت در برابر حملات ، تشخیص حملات و بازیابی خرابی ها
- ایجاد روش های سیستماتیک و ابزارهای شبیه سازی برای آنالیز حملات ، تصادمات و خرابی بین سیستم های وابسته

- **استفاده از متخصصین فنی بیشتر** . تصمیم گیرندگان ، می بایست از مراکز امنیتی بمنظور ارتقاء سطح دانش عمومی امنیت حمایت نموده تا از این طریق بتوان کارآموزان و دانشجویان را جذب و با تدوین یک برنامه آموزشی هدفمند نسبت به تربیت کارشناسان ماهر امنیتی اقدام نمود . بدیهی است استفاده از کارشناسان فوق ، بمنظور ایمن سازی سیستم ها و شبکه امری ضروری و اجتناب ناپذیر است . برنامه های آموزشی تدوین شده در فواصل زمانی خاصی می بایست بازنگری تا بتوان افرادی را تربیت که همواره پاسخگوی نیازهای امنیتی در سطح سازمان ها و موسسات بوده و با دانش روز نیز کاملاً آگاه باشند.

• ارائه آموزش و آگاهی لازم به کاربران اینترنت : دستیابی آسان و وجود اینترنتی های مناسب ، باعث شده است که کاربران با هر نوع شرایط سنی از اینترنت در تمامی سطوح زندگی استفاده نمایند. تعداد زیادی از کاربران اینترنت دارای شناخت اندکی نسبت به تکنولوژی اینترنت و یا روش های امنیتی لازم برای استفاده ، می باشند . تصمیم گیرندگان ، می توانند با دنبال نمودن پیشنهادات زیر ، سطح دانش کاربران اینترنت را افزایش دهند :

- طراحی و پیاده سازی برنامه ها و مواد آموزشی لازم در خصوص ارتقاء سطح دانش عمومی تمامی کاربران اینترنت . آموزش و افزایش آگاهی کاربران در خصوص : خصایص امنیتی ، تهدیدات ، فرصت ها و رفتار مناسب در اینترنت به امری ضروری و حیاتی تبدیل شده است . در این رابطه لازم است به این نکته مهم اشاره گردد که بقاء سیستم وابسته به امنیت سیستم ها در سمت دیگر بوده و حل مشکل سیستم خود به تنهایی کافی نخواهد بود و در این رابطه لازم است به تمامی کاربران در خصوص نحوه استفاده از کامپیوترهای خود با لحاظ نمودن پارامترهای ایمنی و امنیتی ، آموزش های لازم و مستمر ارائه گردد . علاوه بر موارد فوق ، لازم است به مصرف کنندگان محصولات نرم افزاری آموزش های خاصی در رابطه با نحوه تهیه و نصب نرم

افزارهای ایمن ارائه گردد. بدین ترتیب تولیدکنندگان محصولات نرم افزارهای ترغیب به ارائه محصولات خود با نقاط آسیب پذیری کمتر خواهند شد.

طراحی و پیاده سازی برنامه های آموزشی خاص در زمینه استفاده

مناسب و اولیه از کامپیوتر. آموزش های فوق، می بایست به همراه آموزش های عمومی ارائه و نحوه استفاده از کامپیوتر بدرستی تبیین گردد. این نوع از آموزش ها را می توان از سطوح پائین آموزشی، آغاز نمود. کاربران نوجوان و جوان اینترنت می بایست نسبت به رفتارهای درست و ناشایست در زمان استفاده از کامپیوتر خصوصا در زمان استفاده از اینترنت بدرستی توجیه و آموزش های لازم به آنان ارائه گردد. (مشابه آموزش های ارائه شده به کودکان در زمان استفاده از کتابخانه ها، چه نوع رفتاری قابل قبول است و چه نوع رفتاری پذیرفتنی نیست) معلمان مدارس و والدین نیز می بایست در این رابطه آموزش های لازم را فراگرفته تا از یکطرف قادر به رفتاری قابل قبول در زمان استفاده از کامپیوتر و شبکه های کامپیوتری خصوصا "اینترنت بوده و از طرف دیگر و در جایگاه خود بتوانند نظارت لازم را انجام دهند.

خلاصه

وابستگی ما به سیستم های کامپیوتری بهم مرتبط "خصوصا" اینترنت ، بسرعت در حال افزایش بوده و حتی بروز اختلال اندک توسط ویروس ها و کرم ها می تواند پیامدهای ناگواری را بدنبال داشته باشد . راه حل های واکنشی استفاده شده برای مقابله با کرم ها و ویروس ها به تنهایی کفایت نخواهد کرد. افزایش قدرت و سرعت حملات باعث شده است که زیرساخت های اطلاعاتی در معرض تهدید و خطر قرار داشته باشند. با دنبال نمودن راه حل های موجود می توان سطح مناسبی از حفاظت در مقابل تهدیدات را ایجاد نمود. بمنظور ارتقاء و بهبود وضعیت موجود ، مدیران سیستم ، ارائه دهندگان تکنولوژی و تصمیم گیرندگان می توانند با رعایت و پیگیری برخی اصول اولیه ، زمینه برخورد با کرم ها و یا ویروس ها را از ابعاد متفاوت فراهم نمایند. تغییر در طراحی نرم افزارها ، روش های پیاده سازی ، افزایش تعداد مدیران سیستم آموزش دیده ، بهبود سطح آگاهی کاربران ، افزایش تحقیقات در رابطه با سیستم های ایمن و پایدار، طراحی و پیاده سازی دوره های آموزشی خاص در رابطه با کامپیوتر و امنیت شبکه ، نمونه هائی در این زمینه بوده که می تواند دستاوردهای مثبتی را در ارتباط با امنیت اطلاعات برای تمامی شهروندان اینترنت بدنبال داشته باشد.حرکات مثبت هر یک از شهروندان اینترنت (حقوقی و یا حقیقی) در خصوص پایبندی به اصول امنیتی ، تاثیری مثبت در ایمن سازی سرمایه های اطلاعاتی را بدنبال خواهد داشت .